

Osallistuva Espoo – kehitysohjelman kokous

Aika: 5.6.2018 klo 17.00 – 19.00

Paikka: Espoon valtuustotalo, vihreiden kokoushuone

Ohjausryhmän jäsenet:

Habiba Ali, pj

Mari Anthoni, vpj, saapui 17.08

Timo Kilpiäinen

Sara Korhonen

Mikko Laakso

Salma Heib

~~Jukka Mäkelä~~

~~Mari Ahlström~~

Kaisu Toivonen

Tiina Kasvi

Päivi Ahlroos

Tuija Norlamo

Mari Immonen

Johanna Pajakoski

Essi Helin

Esityslista:

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 17.00.

2. Edellisen kokouksen muistiot ja jäsenen lisäys

Hyväksyttiin edellisen kokouksen 17.5.2018 muistio.

Päätettiin, että nuorisopalveluista nuorten osallisuusasioiden asiantuntija Essi Helin osallistuu ohjausryhmän kokouksiin asiantuntijajäsenenä.

3. Toimenpide: Edistetään vaikuttamistoimielimien ja muiden tärkeiden tahojen tunnetuksi tekemistä ja parannetaan yhteistyötä

Ohjelmanpääällikkö Mari Immonen esitteli toimenpiteen toteutuksen idean (eli P0 = portti nolla).

Tavoitteena on hyödyntää erilaisten ryhmien ja asukkaiden asiantuntijuus valmistelussa ja päätöksenteossa.

Espoossa toimii kolme kuntalain velvoittamaa vaikuttamistoimielintä:

- nuorisovaltuusto
- vammaisneuvosto
- vanhusneuvosto

Kuntalain mukaan:

- Nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä (nuorisovaltuusto) ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Nuorisovaltuusto voi olla useamman kunnan yhteinen. Nuorisovaltuustolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä kunnan asukkaiden hyvinvointiin, terveyteen, opiskeluun, elinympäristöön, asumiseen tai liikkumiseen sekä muissakin asioissa, joiden nuorisovaltuusto arvioi olevan lasten ja nuorten kannalta merkittäviä. Nuorisovaltuusto tulee ottaa mukaan lasten ja nuorten osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen kunnassa. Lasten ja nuorten osallistumisesta ja kuulemisesta säädetään nuorisolain. (Kuntalaki, nuorisovaltuusto § 26.)
- Ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava vanhusneuvosto ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Vanhusneuvosto voi olla useamman kunnan yhteinen. Vanhusneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta. (Kuntalaki, vanhusneuvosto § 27.)
- Vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava vammaisneuvosto. Vammaisneuvosto voi olla useamman kunnan yhteinen. Vammaisilla henkilöillä sekä heidän omaisillaan ja järjestöillään tulee olla vammaisneuvostossa riittävä edustus. Kunnanhallituksen on huolehdittava vammaisneuvoston toimintaedellytyksistä. Vammaisneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta. (Kuntalaki, vammaisneuvosto § 28.)

Edellisessä Osallistuva Espoo –ohjelmassa selkeytettiin toimielinten roolia valmistelussa ja päätöksenteossa. Valmistelijoille tehtiin asiasta ohjeet. Kehittämisen pohjaksi tehtiin haastattelututkimus.

Suunnitelma toimenpiteen toteuttamiseksi:

- otetaan yhteys vaikuttamistoimielinten sihteereihin ja kysytään tilanteesta
- Osallistuva Espoo -ohjelma esitellään vaikuttamistoimielimille syksyllä 2018 ja keskustellaan kehittämistarpeista
- ohjausryhmälle annetaan tilannekatsaus vierailujen ja kehittämiskohteiden annista
- toimenpidesuunnitelma laaditaan

Ohjausryhmä hyväksyi toimenpiteen idean. Syksyllä ohjausryhmään tuodaan toimenpidesuunnitelma.

4. Toimenpiteen idea: ”Päivä kaupunginjohtajana” -työpaja kaupunginosayhdistyksille Espoo-tarinan toimeenpanoon

Ohjelmapäällikkö Mari Immonen esitteli toimenpiteen idean (P0 eli Portti nolla).

Tavoitteena on hyödyntää erilaisten ryhmien ja asukkaiden asiantuntijuus valmistelussa ja päätöksenteossa. Päivä kaupunginjohtajana teematyöpaja on toteutettu espoolaisten yritysten kanssa. Työpaja oli erittäin onnistunut ja siitä rohkaistuneena samanlainen toteutetaan asukasyhdistyksen kanssa.

Tavoitteena on toteuttaa työpaja syksyn 2018 aikana.

Suunnitelma toimenpiteet toteuttamiseksi:

- Suunnittelu toteutetaan yhdessä asukasyhdistysten kanssa.
- Kaupunginjohtajan toiveet huomioidaan vielä. Aiheina voisi olla:
 - Espoo-tarinasta asukastoimintaa koskevat kohdat ja niiden toteuttaminen
 - Ei kerrota mitä Espoo voi tehdä meidän hyväksi vaan mietitään mitä me voimme tehdä Espoon hyväksi?
 - Minkälainen olisi ”Uusi Espoo”, jos maakunta- ja soteuudistus toteutuu.

Ohjausryhmä hyväksyi toimenpiteen idean. Syksyllä ohjausryhmään tuodaan toimenpidesuunnitelma.

5. Toimenpide: Tarkistetaan palveluoppaan päivitystarve ja arvioidaan käännöstarve

Ohjelmapäällikkö Mari Immonen esitteli toimenpiteen toteutuksen idean (P= eli portti 0).

Tavoitteena on toivottaa uudet asukkaat tervetulleiksi Espooseen. Edellisessä Osallistuva Espoo -kehitysohjelmassa (v. 2015) laadittiin paperinen palveluopas. Nyt tulee arvioida tarvitaanko paperista opasta vielä ja tulisiko esite käänntää ruotsiksi ja englanniksi (tai muille kielille).

Suunnitelma toimenpiteen toteuttamiseksi:

- laaditaan lyhyt kysely paperisen palveluesitteen tarpeellisuudesta ja kehittämiskohteista
- lähetetään asiointipisteiden vastuuhenkilöille kysely (ja onko muita henkilöitä, joilta kannattaa kysyä)
- pohditaan miten voitaisiin saada asukkaiden omaa näkökulmaa esiin
- analysoidaan vastaukset
- tehdään toimenpide-ehdotukset ja tunnistetaan mitkä niistä kuuluvat Osallistuva Espoo-kehitysohjelmaan ja mitkä ovat muuten toteutettavissa
- käsitellään Osallistuva Espoo-kehitysohjelman ohjausryhmässä sille kuuluvat asiat ja tehdään niistä toimenpidesuunnitelma.

Ohjausryhmä hyväksyi toimenpiteen idean. Syksyllä ohjausryhmään tuodaan toimenpidesuunnitelma.

6. Toimenpidesuunnitelma: Koulutetaan kuntalaisia, henkilöstöä ja luottamushenkilöitä osallisuusasioihin

Kehittämispäällikkö Tuija Norlamo esitteli valmisteluun palautetun toimenpidesuunnitelman liittyen osallisuusasioiden koulutukseen. (P1). Suunnitelma on kokousmateriaaleissa.

Toimenpide tukee Espoo-tarinan tavoitetta Kaikkien Espoosta, jossa kaupungin toiminta on avointa, demokraattista ja helposti lähestyttävää ja jossa kaikki espoolaiset, nuorista ikäihmisiin voivat osallistua ja vaikuttaa kotikaupunkinsa kehittämiseen.

Kesäkuussa 2017 voimaan tulleen kuntalain 22§ kiinnittää huomiota kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin. Menestyäkseen kunnan on saatava asukkaat, yritykset ja yhteisöt osallistumaan yhteisten haasteiden määrittelemiseen ja ratkaisemiseen nykyistä laajemmin. Jotta tämä onnistuisi täytyy toimintakulttuurin muuttua osallisuutta ja vaikuttamista paremmin tukevaksi. Yhteisten keskustelujen ja havaintojen perusteella kuntalaisten osallistumista ei yleensä suunnitella, vaan se on sattumanvaraista sekä henkilö- ja tilannesidonnaista. Tämä ei edistä asukkaiden luottamusta vaikuttamismahdollisuuksiinsa ja saattaa pahimmassa tapauksessa synnyttää konflikteja asukkaiden ja virkamiesten välille. Tämän vuoksi henkilöstökoulutus alkaa asukas/asiakasosallistumisen suunnittelulla.

Osallisuuteen perustavasta toimintakulttuurista järjestetään vuosittain ainakin yksi asiantuntijaluento. Toimenpiteen aikana luodaan henkilöstön Osallisuuden perusteet - koulutusohjelma kaupungin henkilöstölle ja luottamushenkilöille. Lisäksi kokeillaan työväenopistossa kuntalaisille tarkoitettua osallisuuskurssia tms. Koulutusohjelma koostuu kaikille avoimista ½ päivän mittaisesta kurssista ja asiantuntijaluennosta sekä työyhteisöjen tarpeisiin räätälöidystä erillisistä tilaisuuksista. Työyhteisöjen käyttöön tarjotaan Kuntaliiton tuottamaa Osallisuuspelejä. Osallisuusverkoston jäsenenet koulutetaan fasilitoimaan pelin pelaamista.

Lisäksi osallisuusverkoston jäsenille tarjotaan heidän tarpeistaan lähtevää täydennyskoulutusta. Osallisuuden kokemusten edistämiseksi tuetaan SITRAn tasavertaiseen ja rakentavaan keskusteluun perustuvan Erätauco -mallin käyttöönottoa Espoossa. Erätaucon kautta syntyy osallisuutta dialogia käyvän ryhmän kesken ja/tai laajemmin yhteiskuntaan. Lisäksi saavutetaan syvempi ymmärrys käsitellyistä aiheista ja eri näkökulmista aiheen sisällä. Parhaimmillaan syntyy ennalta-arvaamattomia oivalluksia ja uutta ajattelua. Luottamushenkilöt voivat osallistua henkilöstökoulutukseen. Luonteva paikka heidän kouluttamiseensa on vielä suunnitteluvaiheessa.

Ohjausryhmä hyväksyi toimenpidesuunnitelman. Sen etenemistä seurataan raportoinnin yhteydessä.

7. Toimenpideidea: Toivotetaan uudet asukkaat tervetulleiksi

Kehittämispäällikkö Tuija Norlamo esitteli toimenpiteen idean (P0). Lähetetään 1 000 uudelle asukkaalle Tervetuloa Espooseen! -postikortti, joka sisältää maksuttoman kulttuuri/liikuntaedun sekä palautekyselyn osoitteen. Toimenpiteen jatkosta sovitaan kokeilun jälkeen. Lisäaineistoa kokousmateriaaleissa.

Viestintäpäällikkö Johanna Pajakoski esitteli uuden asukkaan nettisivua koskevaa kehittämistä. Ideana on lisätä uusille asukkaille postitettavaan korttiin tietoa seuraavista nettisivuista: Espoo.fi, Infopankki.fi, Suomi.fi, Espoo-lehti. Lisäksi päivitetään olemassa olevat nettisivut ajan tasalle ja muokataan tyyllilajia kutsuvammaksi.

Ohjausryhmä hyväksyi toimenpiteen idean eli antaa luvan valmistelun jatkamiseen. Toimenpidesuunnitelma tuodaan ohjausryhmään syksyllä 2018.

8. Seurantaraportti kevät 2018

Ohjelmapäällikkö Mari Immonen esitteli seurantaraportin luonnoksen kevään 2018 toiminnasta. Seurantaraportti käsitellään kaupunginhallituksessa 27.8. ja valtuustossa 10.9.

Yhdessä todettiin, että työ on lähtenyt hyvin käyntiin ja ryhmässä on ollut hyvin kehitysmyönteinen ja yhteistyöhakuinen ilmapiiri. Ohjausryhmän jäsenillä on kokemus yhteisestä tavoitteesta ja päämäärästä. Erityisesti arvostetaan toisiaan kunnioittavaa työskentelyä. Ohjausryhmässä ei ole vastakkainasettelua. Seurantaraporttiluonnos on esityslistan liitteenä.

Ohjausryhmä hyväksyi seurantaraportin luonnoksen.

9. Muut asiat

- Kutsutaan 10.10.2018 pidettävään seminaariin Osallistuva Espoon kumppaneita. Paikka olisi noin 10 kumppanille/ohjelma. Kutsutaan: EJY, Trapesa, Sitra, EKYL, EOK, OBUF, ympäristömuotoilijoiden tiimi, nuvan puheenjohtajisto, Me-talo.

- Suomen kulttuurirahasto ja e2 ovat toteuttaneet ainutlaatuisen tutkimuksen suomalaisten identiteeteistä. Tutkimuksessa on haastateltu liki 7000 suomalaista. Mukana on edustava otos suomen- ja ruotsinkielisiä. Tutkimustulokset raportoidaan neljässä osassa vuoden 2018 aikana. Ensimmäinen osa *Sittenkin samanlaisia? Tutkimus suomalaisten identiteeteistä* julkistettiin maaliskuussa Musiikkitalossa. Tutkimuksen sisältöön ja formaattiin voi tutustua osoitteessa: <http://e2.fi/publication/45>

Hankkeen toteutuksen aikana on noussut selkeästi esiin tarve saada vastaavaa tutkimustietoa Suomen kielivähemmistöjen identiteeteistä. Hankesuunnittelu käynnistyi siltä osin loppuvuodesta 2017. Espoon osuus kustannuksista on 45 000€, joka jaettaisiin kolmeen osaan. Ohjelman osuus olisi 15 000€.

Päätettiin osallistua maahanmuuttajien identiteettitutkimukseen.

10. Seuraavat kokoukset

Syksyn 2018 kokoukset ovat:

tiistai 4.9. klo 17.00
tiistai 2.10. klo 17.00
tiistai 30.10. klo 17.00
tiistai 27.11. klo 17.00
torstai 13.12. klo 17.00

11. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen.